

V tisk, četrti in soloto
izhaja in velja v Mari-
buru brez pošiljanja na
dom za vsa leta 8 gl. — k.
za pol leta 4 „ — „
za četrt leta 2 „ — „
Po pošti:
za vsa leta 10 gl. — k.
za pol leta 5 „ — „
za četrt leta 2 „ — „
Vredn. in opravištvu
je na stolnem trgu (Dom-
plate) hiš. št. 179.

SLOVENSKI NAROD.

Oznani:
Za navadno dvestopno-
vrsto se plačuje
6 kr., če se tiskuje 1krat
5 kr., če se tiska 2krat
4 kr., če se tiska 3krat,
veče pismenke se plaču-
jejo po prostoru.
Za vsak tisek je plačat-
kolek (štampilj) za 30 k.
Rokopisi se ne vračajo,
dopisi naj se blagovoljno
frankujejo.

Št. 77. V Mariboru 3. julija 1869. Tečaj II.

Svoboda. kakoršna na Slovenskem.

II.

Pravijo, da se z enim samim korakom lahko preskoči od vzvišenega na smešno, tega pa ne vedó povedati, koliko korakov je treba, da se resnica v duhu spoznana tudi dejansko pripozna in v vseh svojih doslednostih brez medlih ovinkov in škodljivih pogojev uvede v vsakdanje življenje. Ako smemo po dejanjih soditi, niti naša visoka vlada, ki že po svojem ravno tako visocem poklicu „vse vidi in vse vé“, do zdaj ni mogla ali hotela izdihniti, kolikokrat je treba poskočiti, predno se preskoči prostor, ki loči spoznanje od dejanja. Ko bi mi v tej zadevi vlado krivo sodili, potem je ona sama tega kriva, ker je svojo vednost v tem obziru ravno tako tajno skrivala, kakor veliko tajnost, kako se imajo osrečiti avstrijski narodi, o katerih je sam cesar v prestolnem govoru rekel, da ne bo pred miru, predno ne bodo vsi brez razločka zadovoljni, naj govore že vzvišeni nemški ali kašnat opečeni slovenski jezik. Zadnje čase nam je c. kr. vlada po svojem zastopniku na Kranjskem črno na belem dokazala, da je pač mogoče resnico spoznati, da pa se nerada odpirajo vrata, skoz ktera bi šla resnica v rabljivo življenje. V svojem prvem oklicu na ljubljansko okolico je g. deželni predsednik kranjski po zdravem instinktu spoznal in priznal, da je ljudstvo v skrbeh zaradi svojih ustavnih, narodnih in jezičnih pravic in da je Kranjec anticipando obljubil, da je njih jezik v šole in uradnije upeljan itd. Mi in za nami je tudi „Triglav“ dokazal, da temu ni tako, ampak da je slovenski jezik v šoli in uradu pastorek, kakor le kedaj. Pa mislili smo si, da g. deželni predsednik že stori, kar bo treba, ka to uresniči, kar je kot potrebno spoznal in oklical. Pričakovali smo torej energične okrožnice do vseh c. k. uradnikov in profesorjev, po pravici smo pričakovali, da bo g. deželni predsednik svoje in druge državne organe podučil, ktere pravice po besedah decemberske ustave in po cesarjevi obljubi pristujejo slovenskemu narodu, in jim ob enem zabičil, da se morajo Slovencu te pravice dajati in da bo moral kot kalivec javnega miru sramotno oditi, kdor jih ne bo hotel ali ne bo znal dajati. Kako neusmiljeno smo se motili, kaže g. Konradova okrožnica do c. kr. okrajnih glavarjev, ktero smo priobčili v 74. lista „Slov. Nar.“ G. Konrad nima v narodnem obziru, ki je po njegovih lastnih besedah izvir ljudske „razdraženosti“, najmanje podučilne besede za svoje gospode glavarje, ampak celo „ne dvomi, da bi oni ne bili vsega storili, kar bi bilo treba in kar postava veleva.“ Gotovo je za g. Konrada jako zdravo in za njegovo mirno spanje ravno tako koristno, dokler si zna iz glave in srca izbijati črva dvoma, in ko bi on samo za-se „ne dvomil“, radi bi mu privoščili njegov dušni mir. Ker je pa on tako glasno mislil, da smo po dunajskih in domačih listi brali njegove misli, moramo mu povedati, da je njegovo „nedvomenje“ vse prej kakor pomirljivo za ljudstvo, kteremu je g. Konrad za varuha postavljen in ktero je v zadevah jezikovih pravic stadij dvoma že davno preskočilo a prišlo do prepričanja, da ni vse, kakor bi moralo biti po ustavnih in cesarjevih besedah. Ne vemo, koliko veljave

g. Konrad priznava ljudskemu prepričanju, toliko pa je menda že sam sku-sil, da prezirano ljudsko prepričanje včasih neljubo s „surovimi čini in s poskušnjami drugače misleče posiljevati“ dregne v vladno brezdvomje. Ex-perientia docet?

Kakor pa je g. Konrad prizanesljiv proti svojim uradnikom, tako malo zbira svoje besede in naredbe, kader govori in zaukazuje o kmeč-
kem ljudstvu. Svojo okrožnico snuje na stavku, ki je po vsem, kar se je do zdaj zvedelo, tako votel, da se ga je le treba dotakniti, ka se zruši vsa osnova nanj postavljena. „Znano je, — beremo v okrožnici — da so se v nekterih krajih kranjske dežele nad kmečkim ljudstvom pokazala zna-menja nenavadne razdraženosti itd.“ Krasno! „Vaterland“ je te besede naj-bojje ilustriral, ko je pisal: „Sulico nazaj obračati (den spieß um-kehren) je že stara taktika. Obžalujemo, da se je dal dež. predsednik kranj-ski po divjem razgrajanji znane centralistične svojbine pregovoriti, ka se je lotil te taktike.“

G. Konrad se brez vprašanja nanaša na Janjsko-velške dogodbe. Mi-slili bi sicer, da bi ne bilo nespametno, ko bi se končna sodba o tej stvari politično-uradno preveč ne anticipirala, kajti take anticipacije znajo peljati do — uradne blamaže. Kam bo potaknil g. Konrad svoj obraz, ako sodnijsko preiskavanje razjasni, da kmečko ljudstvo celo nič krivo ni, ali da je morebiti krivo še le v drugi vrsti; kam pride predsednikova avtoriteta, ako se bo — kar je mogoče — vsemu svetu sodnijsko razkrilo, da so janjski kmetje žrtva nemškutarske razposajenosti, in da se je karala in kre-gala le žrtva, ne pa vsaj ž njo vred tudi razposajenec, oče nerednosti in razdraženosti?! Kaj bo reklo kmečko ljudstvo, ako vidi, da uradnja pred vsem svetom razgrajae itd. imenuje kmečke ljudi, ki so v velškem lesu nedolžno z novci igrali, ali kakor Kranjec pravi „fucali“, da pa nima niti kazni niti karalne besede za oficirsko in turnarsko surovo napadanje, mesa-renje in posiljevanje nedeljskih igračev! In ko bi vse bilo zlagano, kar so pisali o tej stvari slovenski listi; ko bi res ne bili Janjčanje prosili turnar-jev, naj ostanejo doma; ko bi res ne bili turnarji z orožjem in besedami zabavljali in motili kmečko privatno posestvo; ko bi se res ne bili častniki na Velčem vedli proti vojaškemu taktu, ko bi bili res Velčani krivi vse prelite krvi, vsega potrošenega mazila in črnila, vsega vriša in kriča; ko bi res bili vsi Janjčanje in Velčanje zaslužili, da se palica zlomi nad njihovimi glavami in da se vsi vkup izročé rabeljnu in smrti, ko bi vse to res bilo; kako pride kmečko ljudstvo vse kranjske dežele do tega, da g. Konrad v svojem pismu nekakšno posadno stanje raz-grinja nad vso deželo, vsemi prebivalci — tihoma izimši samo nemšku-tarje, ki prej ko slej smejo počenjati, kar jim drago in ljubo! Kako pride vsa Kranjska do tega, da se bo morala pokoriti za grehe, ki so jih more-biti na Janjčem storili kmetje, kteri se pa gledé na Velče po krivem podtikajo kmečkemu prebivalstvu! Kako pride kranjski Slovenec do tega, da se mora pokoriti za to, kar je prevzetno zakrivil njegov narodni in po-litični nasprotnik — nemškutar — in sicer pokoriti pred svetom, ne kakor

Listek.

Nekaj o ljubljanski „inteligenciji.“

„Difficile est satiram non scribere.“

I.

„Intelligenz und kapital“ in pa zopet „kapital und intelligenz“, pa zopet narobe „intelligenz und kapital“ nam brni in brenči že kakih 8 let neprenehoma na ušesa in nemškutarskih ust in listov, na ulicah, v krčmi, v kavarni, v „Tagblattu“, v „Laibacherici“, v „konst. Verein“; še celo sodnj-ska razprava o „bitvi“ se ni mogla brez „intelligenz und kapital“ do-vršiti. Prežvekovanje in mlatenje „intelligenz-e in kapitala“ se je pa že zadnja leta v geometriški progresiji kopičilo veliko hujše, nego je njega dni še zdaj živeči ljubljanski normalni učitelj, vulgo tudi „profesor“ imeno-van, v nekdanjem 3. razredu krasne in tehtne izreke „Martin iz Zagreba“, „Martin v Zagreb“, „štiri klince gori“, „štiri klince doli“ dan za dnevom nam siromaškim nad tako učenostjo nepopisno zavzetim šolarčkom na ušesa trobil in včasih tudi tulil. Ako bi imeli kakega Šmula Jeiteles-a ali Moše-lesa pod Trančo ali na rotovži v Ljubljani, začuden bi taisti pital: wer intelligenz? was intelligenz? wie heisst intelligenz? ieh eber d'welt, wo in-telligenz? Na taka pitanja bi mi Šmulu odgovorili: Ali si slep, ali še le boš oslepil? Ali ne vidiš nemškutarskih farizejev pri velikem altarju boginje „inteligencije“, kako pred njo klečé, do tal se jej priklanjajo in jo s pepelom na Janjčem na veke proslavljene turnarske zastave kadijo, vedno na vsa usta do hripavosti vičeji in kričeji: Posvečena bodi ti sveta „in-teligencija“, da si nas tako obilno in izdatno s svojimi darovi obsula, da si nas tako pod svoja krila vzela, da si se nam tako tik glav približala, da že tvoje noge palec celo noter do naših možganov molí! — da nismo tako bedasti, zabiti in neumni, taki barbari, Indijanci, Irokezi kakor ti nevretni, neote-sani in kvedrasti colbarji vulgo klerikalci, narodnjaki, natražnjaki in ultra-montanci imenovani, kteri bi radi v sedanjem veku Mojzesa igrali in bi radi celo Slovenijo v egiptovsko temo pogreznili! — Rekli bi nadalje radoved-

nemu Šmulu: Ne ostani očaran in začaran samo na rotovži, temuč podaj se čez špitalski most v Slonove ulice, obrni se v tisto hišico, kjer vidiš lo-terijske številke na vratih obešene, kakor nekda zvezdo nad Betlehemskim hlevom, vstopi in pripogni se do črne zemlje pred slavnim reprezentantom najbolj stékle „inteligencije“ in slovenskim barbarom najbolj se ponujajočega kapitala! Mož se piše Anton Moré. Na zadnjem slogu svojega imena ima „accent aigu“, da bi kakšen neintelligenten „slovenski Irokez“ mislil, da je ta za-pisovalec loterijskih številk beli dan ob bregovih Seine ali Loire zagledal, ako ne bi vsi „na pol civilizirani“ že zdavnej vedeli, da je ta najno-vejši faktor ljubljanske „inteligencije in kapitala“ čisto navadna kranj-ska duša. Pa za božjo voljo kaj smo rekli čisto navadna! Nenavadna pri-kazen na literarnem polji „inteligencije“, hotli smo reči, toraj pardon! msr. Moré! Mož piše zdaj uvodne sestavke v „Tagblatt“ in „Triglav“, kteri se zaradi njih izvenrednosti na zadnji strani tiskajo blizu tistega prostora, kjer se list z debelo črto končuje. Pa ker ni mož samo zastopnik „inteligencije“ temuč še v veliko večem razmerji „kapitala“, ponuja vsakemu slovenskemu barbaru 1000 gld. avst. vrednosti, ne v kopekih ali rubljih, kdor bo njegove literarne proizvode prav razumel in tolmačil! Kakšni zastopniki „kapitala“ ste vi: Dežman, Schaffner, Schrey, Keesbacher, Heinrich itd. proti msr. Antoine-u Morétu! še prebitega groša niste nikdar ponujali nobenemu slovensk. galgenvoglu za temeljito tolmačenje vaših sestavkov! „N. fr. Pr.“ „Debatte“ in „Fremdenblatt“ se se niso upali ponatisniti g. Morétovih član-kov, kajti tako so bili učeno, temeljito, tehtno in radikal-social-de-mokratsko pisani, da so se bali tožbe zaradi ponatiska. — Mi bi si upali teh 1000 goldinarjev od z „kapitalom“ tako obilno obdarovanega gosp. Moréta dobiti, ako rečemo, da vso „inteligencijo“ teh Morétovih uvod-nih člankov zastopate besedi „geschwätz“ in „gewäsch“, kteri kakor stegna svojega bistrega umovanja postavlja. Mislimo, da smo jo uganili, toraj pro-simo g. Moréta, ker imamo jako malo „inteligencije“ in nimamo čisto nič „kapitala“ nam obljubljenih 1000 gld. velikodušno in milosrčno prepustiti!

Pa pustimo zdaj Šmula v Slovnihih ulicah zamaknjenega in g. Moré-tovo „inteligencijo“ in v zvrhoma nakopičene njegove tavžentake in spustimo

razbojnik med štirimi stenami! Morebiti je to izvir znane „više politike“, in Konradova okrožnica pisana iz onih Müringovih „viših političnih obzirov“, za ktere je naša pamet preslaba.

Če pri tem takem Konradovega ravnanja popolnoma ne razumemo, razumeli pa smo in po tem kar smo rekli radi, podpišemo njegov stavek, ki se glasi: „Take okoliščine je treba tem ostreje odpraviti, ker po vsem kar je videti, kažejo se na Kranjskem nameni in težnje, ki so na celotni ustavi in podlagam društvenega življenja naravnost nasprotne, ker ovirajo razvoj in napredek ustave (pa tudi naroda in svobode) in ker so, ko bi se dalje razvijale in obveljavale, take, da bi lahko javni mir in red spravile v stalno nevarnost.“

Dopisi.

Iz Ljubljane, 30. junija. [Izv. dop.] Godé se res po Kranjskem čudne, vmes tudi smešne stvari. Te dni so bili v Kranj prišli ciganski godci, in urad jim je tukaj prepovedal, zagosti kako slovensko pesem. Ko cigani v neki gostilnici začno gosti, reko jim Slovenci, katerih je tudi nekoliko bilo pričujočih, naj zagodé ktero slovensko. Cigani so jo zagodili, in nemškutarji takoj demonstrativno od miz vstanejo ter odidejo. Potem se je o tej stvari govorilo, kakor bi se bilo počenjal v nebo vpijoče dejanje.

Kar je že povedal „Slov. Narod“, da Dežmanova čuvata vsako noč po dva policaja v hiši, po dva zunaj hiše na ulicah, to je še zmerom res. Čuditi se torej ni, da mestni odbor množi policijske stražnike, če vsako noč po 4 policaje potrebuje c. kr. vladar kranjske dežele mestnega župana znani namestnik Dežman. A ta stvar ima še drugo zelo čudno lice. Dežmanov sosed je ljubljanski okrajni zdravnik g. Vez, kateri stanuje v svoji hiši. Kader ga po noči ljudje pridejo klicat k bolniku, priskočijo policaji in odganjajo ljudi, da bi se Dežman ne prebudil v policijski zibeli, in reko, naj gredo k g. Fincu ali kam drugam. Torej zaradi edinega Dežmana se kratki zaslužek jako čislane, premnogo iskanemu zdravniku, in kar še huje, v nevarnosti se puščajo nagle pomoči potrebni bolniki? Brez bojzani izrekamo, da se s takim početjem samo ogenj pali, že zdaj zdraženi kranjsko-slovenski narod kači do brezupnosti, in to se dela svobodno, ker dotičnih ne zadene noben kaznovalec paragraf.

Kakšno veljavo imajo Dežmanova skandalna poročila v „Tagblattu“, naj svet zvé zopet iz naslednje dogodbe. Bilo je 25. junija v Rakovniku pri Ljubljani na dolenski cesti, v gradu g. Schwarza, zbranih več gospodov zemljemercev, med katerimi tudi gg. U. in Friderik Drenik. Družba je bila jako vesela, ter naposled je bil ples. Ko pride „guthelipolka“ na vrsto, gre jo za šalo, „des höhern juxes wegen“, g. Drenik plesat z omoženo graščakovo hčerjo. Potem je g. U. v slovenskem jeziku govoril z belim cilindrom na glavi. Gospodje v smehu reko, da je cilindar nesposoben pri slovenskem govoru, na kar ga takoj g. U. postavi na klop brez kake jeze, ker je videl, da je vse sama šala, in potem ga neki drug gospod postavi pod mizo, od koder je pozneje prišel v zrak, da je tepen letel od roke do roke, pri katerem delu je g. U. sam pošteno pomagal, izgovorivši si edino to, da se mu vrne kak drug klobuk, kar se je res tudi zgodilo. Naposled se pogovori vsa družba, naj se ta „höherer jux“ pošlje v „Tagblatt“, kateri po taci senzaciji bodočih skandalih vedno zija z odprtim žrelom. Spisal je potrebne vrstice sam g. U., in skandalov lačni „Tagblatt“ jih je željno pogoltnil, samo da je bil g. U. ime Friderik Drenik po polnem zapisal, a „Tagblatt“ je na tega mesto postavil: Fr. Dr...k, da bi sum letel na brata Franceta Drenika ker ima nekoliko nemškutarskih zaslug. S to novico si je torej tudi „Tagblatt“ potolkel sam svoj cilindar.

Kako vlada skrbi, da bi na Slovenskem znali vsi poštni uradniki slovenski jezik, priča naslednja resnica. V Ljubljani oddá neki gospod pismo z različnim napisom: „gospodu S. St. v Celovcu.“ Poštni uradnik, najbrže takoj v Ljubljani, poleg besede „Celovcu“ zapiše „Zilli“, poleg ktere pozneje nekdo postavi rdeč vprašaj (?). Pismo je 23. junija prišlo v Karlovec na Hrvaško, potem 25. junija v Bruk, kjer je z modrim mastilom (tinto) nekdo izbrisal „Zilli“, ter spodaj zapisal „Klagenfurt“, kamor je list naposled vendar prišel. Torej v Bruku znajo poštni uradniki bolj slovenski, nego v slovenskem stolnem mestu, beli Ljubljani!

Ker je „Slov. Narod“ 29. junija od besede do besede prinesel Johnov generalni ukaz Huynovim častnikom, v Velčem bivšim, radovedni smo, kaj bode s tožbo, ktero so na „Slov. Narod“ zaradi prvega razglasila o tem ukazu vložili častniki, kakor so po Ljubljani sami govorili. Pa saj Slovenci smo „galgenvögel“, torej se z nami svobodno počenja, kar se hoče.

Iz Prage 28. junija. F. T. [Izv. dop.] Mnogo se je nam Slovanom očitalo od naših nasprotnikov, da se med seboj ne razumimo, ter da se moramo posluževati vselej tujega jezika, ako se hočemu med seboj porazumeti. Da to očitjanje ni povse resnično, so pokazali slovanski shodi v Moskvi in lani v Pragi, kjer se je povsod govorilo v posameznih slovanskih narečjih. Vender pa ni očitjanje to brez vse resnice, žalibog! Kjer je Slovanov le malo skupaj, zlasti Jugoslovani s severnimi se navadno pogovarjajo med seboj zaradi boljšega porazumljenja, véasih pa tudi brez potrebe z ugodnosti v nemškem ali pa v francoskem jeziku. Tako dalje ne more in ne sme biti, in da bi se tej jako slabi navadi — (pravim navada; pač navada je to in ugodnost; iz lastnihkušenosti sem se prepričal, da je mogoče porazumeti se z inimi Slovani, samo paziti je treba, svoj lastni jezik pravilno govoriti) — v okom prišlo, se je že od več strani predlagala misel, naj bi se vzelen slov. jezik kot diplomatski jezik. Oglasilo se je največ glasov za jezik ruski, kar pa noče nič kaj dobro obveljati iz raznih razlogov. Ta predlog so stavili zbrani slov. študentje visokih šol praških. Osnovali so društvo pod imenom „Slavija“ s sledečim namenom: seznaniti vse slovanske študente posebno pa česke z vsemi pozameznimi narečji, slovesnostimi in običaji ostalih slovanskih plemenov, ter gojiti slovansko vzajemnost. Pravila so se prešli leden oddala namestništvu v potrdilo. — Da bi društvo oni namen doseglo, se bodo vpeljali prednaški pozameznih udov, vaje v branji, pisanje i. t. d. Društvu bo služil za notrajne zadeve česki jezik, in sicer le kar se društvu kot tacega tiče. Govorilo se bo v kateremkoli jeziku slovanskem, ravno tako naj nečeski udje pišejo v lastnih narečjih. V zunajnih zadevah, postavim ko bo društvo hotelo pisati drugim enakim društvom, se bo pisalo v onem narečji, ktero drugo društvo ima za lastno. To je glavni obris tega društva. Videli bote, da se je osnovalo društvo na upanji, da se ustanovijo tudi po družih slov. deželah enaka društva, ker le potem, ako se to zgodi, ima ta način dobri uspeh. Eno samo društvo v Pragi pomaga le toliko, da bi Čehi lahko razumeli druge Slovane, ne pa nasprotno. Videli bote dalje, da namen društva ni, ude svoje izuriti v enem ali celo v vseh slovanskih jezikih, ampak jih le z njimi seznaniti, toliko, da bodo vsacega Slovana razumeli. Po tej poti bo vsaki slovanski jezik imel povsod svoje pravice, in nobeden se nad drugim ne bo vzviševal. Nobenemu se ne bo treba učiti posebnega jezika, da bi mogel z drugim Slovanom govoriti, saj bo mene razumil Čeh, ako govorim slovenski, in jaz Čeha, ako govorim on česki. Društvo se je dalje spolegalo na to da je vsako leto med študenti v Pragi vsaj nekdo iz vsacega plemena, ter da bo ta preskrbel dopise v njegovem jeziku, ako bi ga bilo potreba. To bi sicer vse dobro bilo, ko bi bili zagotovljeni, da bo vse tako, kakor je bilo do zdaj tudj na dalje. Jugoslovani ne bo tukaj morda voč, ko se enkrat zagrebško vseučilišče ustanovi. In ako bo manjkala zastopnik, tudi ne

se na drugo bolj resno poglavje o „inteligenciji“. Ker inteligencija ni nobena megla, plin, oblak ali kaj drugega v zraku plavajočega, nego je stvar, ktera se v posameznih osebah nahaja, ktere se zopet v ljublj. mestnem odboru, v vredništvu „Tagblatta“ itd. nahajajo, lahko si vso stvar bolj natanko in od blizu ogledamo, da mi „na pol civilizirani“, s katerim naslovom nas „Tagblatt“ blagovoli častiti, enkrat do kraja izvemo, koliko je istine in kolike humbuga v tem trjenji in bahnji: da je v „konst. Verein“ monopol vse „inteligencije“ vsredotočen? „Personalia sunt odiosa“, veli neki star latinski pregovor, ali ni drugače, da vzamemo v roke oster anatomičen nož in da razparamo predele in predelce te nekako mitične „inteligencije“. Dali bomo pred seboj defilirati vso armado ljubljanske „inteligencije“: na čelu komandanta generala Dežmana, polkovnika dr. Keesbacherja in dr. Suppana, majorje dr. Kalteneggerja, dr. Eisla in prof. Heinriha, niže častnike à la Schaffer, Schrey, Fritsch, desetnike Turnička, Rüttinga, Pfeffrerja i. t. d., frajtarje: prof. Pirkerja, fotra Konscheggja, Mahra, Rudolfa i. t. d., potem pride dolga vrsta vicefrajtarjev in gmajnarjev, kakor so: Bauer, Legat, Mikuš, oče Sakrajschegg, Eppich, Mayer, Schreyer, Otmar Bamberg, Samassa, Stedry, Ambrož, Bilina, Šetina itd. Profos „inteligencije“ g. Vidic je zdaj v Trstu na misijonu. Pozabili bi bili kmalu furirja „inteligencije“ gosp. Dimitza. Ker pa naša armada „inteligencije“ ni tako brezbožna in z antikristom v španoviji, kakor nekteri prebrumni hudobneži in daničarji trdijo, ima po stari šegi vsake armade svojega feldpatra v osebi prečastitega očeta gosp. Savaschnigga, vulgo tudi Zdešarjevega Jurija iz Dobrove. Pa sam križani Bog nam grehe odpusti! kmalu bi bili vsled slavne zmage na Janjčem hrabrega, viteškega, pogumnega, fante „na korajžo in šnajt“ pozivajočega, nikjer ne tekočega in v beg se spustečega, zastavo „inteligencije“ do zadnje kaplje krvi branečega, nikjer pete brusečega, velikanskega, starim ciklopom podobnega zastavonošo gosp. Dorneža pozabili! Pa kaj se hoče, človek nima zmerom zastave pred očmi, ako je dovolj evangelijske pohlevnosti na Janjčem nekoliko časa pod listjem počivala. — Tako bomo to armado „inteligencije“ natanko secirali, da vidimo koliko je v resnici znanstvene in društvene izobraženosti v teh pojdinih častnikih in prostakih male ljubljanske armade.

Mislimo in nadejamo se, da ne bodo kakor v resnici „inteligentni“ možje v svoji razkačenosti to čitajoči začeli po telegrafu „turnati“ in v Trst velikemu profozu poročati, kakšno kroniko jim „Slov. Narod“ hoče napisati. Rekli bodo: „Slov. Narod“ „is halt a naturbursche“, kakor nam „Tagblatt“ v svoji očetovski dobrotljivosti pravi, odpustimo mu te skoke, mlad je še, mi smo pa stari, prevejani modrijani! Pa v istini brez šale, dragi prijatelji hrabro in neomahljivo služeči v armadi „inteligencije“, nadejamo se, da ne bote precej po stari, skoraj neiztrebljivi navadi jeli na vse pretege kričati: Policija, žandarji, državni odvetniki, pomagajte nam, inace smo zgubljeni, zgrabite in zaprite tega mariborskega „naturburscha“, kateri nas tako po naravi slika, to ni več „Pressfreiheit“, to je „Zügellosigkeit“! Toraj dragi z „inteligencijo“ obdarovani prijatelji, mi na „pol civilizirani“ vam rečemo: Veniam damus, petimusque vicissem! To se pravi po slovenski: Razen tega, da nas osebno v „Tagblattu“ in drugih „inteligencijo“ zastopajočih časniki z vsemi mogočimi in nemogočimi barvami slikate, ste nas v „kinesisches Landtagsaquarium“ med podložnike nebeškega cesarstva, v „Thierfabel“ med žabe, konje, peteline itd. uvrstili, ali razžalili nas le vendar niste, nekteri so se muzali, drugi so se kremžili, ali po policiji ni nihče kričal! Posnemajte nas! Ne napravljajte zmerom konfiskacij in pustite enkrat državno odvetništvo mirno spati! kajti tudi ono ni železno, da bi noč in dan Vaše ihtenje, togotenje, stokanje, vikanje, škripanje s zobmi in na pomoč klicanje moglo poslušati! — Tudi našega brumnega Zdešarjevega Jurija ne bo to feldpaterstvo razkačilo, da bi se penili kakor planinski gad z odkošanim repom, da bi v svoji sveti jezi nad tem mariborskim „smrrrkovcem“ kvvisko skakali in s svojimi enajsticami po zraku sinuse in kosinuse risali, da ne bodo nad nami tako rohneli, kakor so nad ranjikim „Slovencem“, kateri jim je hotel v svoji nedolžnosti s tem čast skazati, da jim je njihovo viteško krstno ime na kvadrat ali celo na kubus povzdignil! — Slavni francozki polkovnik baron Bazancourt je bil kronist francoske armade v Krimi in v Italiji 1859. leta. Postal je zavoljo proslavljenja slavni činov svojih rojakov general, jaz pa kakor kronist armade ljubljanske „inteligencije“ ne želim nobene gaže, niti križeca, in ne zlatega kolarja, ampak ponižno Vas

bo lahko moglo društvo pisati v onem jeziku. Za tega delj bi bilo morebiti bolje, da bi se pisalo pri taci družtvih v onem jeziku, v katerem se opravljajo domače reči. Po mojem mnenji bi taka društva po vseh slov. deželah odstranile dozdanje pogreške popolnoma, in bi se nam Slovanom več bati ne bilo, da bi prišli kdaj v zadrege. Treba toraj osnovati taka društva povsod ter odločno delati.

Politični razgled.

Prusko-nemški list o zedinjenji Slovencev. Ko avstrijsko nemški in zagrizneni nemškutarski listi vedno nesramno skušajo smešiti idejo **zedinjenja Slovencev**, veseli nas videti, da Severonemci drugače in treznejše sodijo o glavni točki slovenske prizadevanja. Breslauer „Hausblätter“ pišejo med drugim: „Nepokoji na Kranjskem so jasno znamenje, da se federalizem bliža zmagi. Slovenci delajo na to, da se v eno politično oblastje združijo. Pritrditi moramo, da v vresničenosti te ideje ni nobenega sovraštva proti nemškemu elementu. Ravno nasproti, ako se ustvari državopravna podloga za varovanje pravic, ki so slovenskemu, kakor vsacemu družemu narodu svete in drage, bila bito najbolja in novejši državi edino primerna podloga za to, da se ohrani prijazno občenje. Zdaj pa vsakdan boj za varovanje narodnosti greni in ovira vse razmere.“ To so pošteni Nemci.

Resolucija lvovskih poljskih volilcev proti državnemu zboru je vladne može jako osupnila, poljske državne poslance in oportunce pa poparila. Beremo, da nameravajo Ziemiolkovski, Goluhovski in Dubs, katerim se je nezaupanje izreklo, odstopiti. Pomenljivo je to, da v Lvovu kujejo zaupnico Ziemiolkovskemu — ne Poljaki temuč — nemški judje. Krakovski „Czas“ ni zadovoljen z resolucijo in se tolaži, da ne bo pomena imela. Drugi poljski časopisi bolj ali menj odločno pritrjujejo resoluciji in upajo, da bodo vsi državni poslanci odpovedali se poslanstvu.

Ker v Dalmaciji narodna reč dobro napreduje, in se zahtevanje po zedinjenji s Hrvati bolj in bolj širi, Nemci začenjajo bati se, da se ne bi „Slovanje počasi zedinili od Adrije do Donave“. Tako piše „A. A. Ztg.“ in kaže, da nevarnost na ilirskem poluotoku strašno narašča, da je torej treba „energično zatirati jo“ t. j. Slovane zatirati. Da, morda pa še vendar ne bo nič z „deutsch bis zur Adria!“

Na Srbskem v Kragujevcu zbrana narodna skupščina, ki ima rstavo izdelati, želi, da bi se iz družine Miloša imenoval prestolni naslednik. Tako egoizem in sebičnost ne bosta več mogoča. Dalje izreka skupščina narodovo zaupanje do vlade. Pač bi morda srbska vlada bila lahko — bolj srbska nego je.

Ker je ruski kancelar Gorčakov v Berlinu in se pridno posvetuje z Bismarkom, ukrepajo politiki vsakovrstne reči. Na Dunaji jim to skrivno pomenkovanje ruskega diplomata v pruskim ni po volji. Raztrošena je vest, da bo ruski veliki knjez Konstantin z Gorčakovom obiskal tudi Prago in pred strašilom panslavizma se dunajskim državnikom koža ježi.

Razne stvari.

* (V Trstu poleg „Jurija spuša“) časi na svitlo pride zadnjo dobo tudi „Júrijček s pušo“, kateri se vendar nikoli ne prikaže v Ljubljano, ker se boji, da ga ne bi Dežman ovadil, kakor je bil njegovega starejšega, na Kalcu razprodajane brata. Zadnji „Júrijček“ ima naslednja dva spisa:

prosim: pustite me v miru Vašo kroniko pisati, nenadlegovanega od Vaših profozov in od državnega odvetnika! —

Mene — tekel — fares.

K. Havliček Borovsky.

Vojska.

(Dalje.)

Vsakternik si sam lahko pomisli, kakše nesrečne in nemile nasledke mora imeti zdržavanje mnogostevilnih vojsk za vojake same, pa i za dežele in narode. Zelo očividni so lagodni nasledki za vojsko samo: plačilo pri toliko ogromnem številu vojščakov mora biti kolikor mogoče najnižje, odkod bi se inaci novi jemali? Na Avstrijskem postavimo, ima vojniški častnik manjše plačilo, nego li kurivec kakše pisarnice, prostakova plača pa je toliko neznatna, ka je skoro težko pojmiti, kako se more zdrav človek s tem živiti: vendar pri vseh prenizkih plačilih požira samo izdavanje na vojsko največ državnih dohodkov. V takih okolnostih se tudi ne da misliti na pristojno oskrbstvo dosluženih vojn timer. Vojščak se odvadi delu ter domov poslan skoro kot berač je sebi in drugim na nadlogo. Nadalje pomisliti je treba vsakemu vojn timer, koliko breme je za deželo živiti tako ogromno vojsko, ki ničesar ne pripravlja in mora toraj biti življena od drugih delajočih rok; njenega vojaka ne more tolažiti zavest, ka je nadležen narodu in ka narod zlovoljno in mrzljivo gleda na toliko vojsko.

Za narod in deželo prinaša neprimerna množina vojske dosti večje nezgode: prvič ka je obložen z velikimi davki, drugič ka se odvzeme koristnemu delu mnogo delavn timer in močnih rok, tretjič ka mora dežela nositi dosti neprilličnih nastanitov, četrtič ka dosluženi vojaci ne imajoči sposobnosti ali volje za delo padajo občinam na nadlogo, petič ka se po moranem brezženstvu, v katerem se drži prosto vojništvo, negrozensko kazi n pravnost; poglavito zlo pa je, ka obilno število rodov timer gubi svojo domačo srečo in često največ živeža znebitvi se krepkih in delavn timer mladencev. Mnogokrat prinašajo vojščaki kužne in nalezljive bolezni med ljudstvo, kazijo naš lep govor,

I. Júrijčkova pridiga.

Ovče krotkosti in potrpežljivosti bi bilo treba meni „Júrijčku“ in polzeve krvi, da bi ne znorel in se ne razkačil zavoljo dogodeb, kakoršne so se godilo vnovič v Ljubljani.

Komaj so se mi ohladila jetra po pretepu na Janičem, kjer so ljubljenci moji strašno junaški — tekli in zgubili krasno zastavo, že me je vnovič dregnil ljubljanski konšt. rod. Kaj neki mislite? Bo morda „Júrijček“ vam kupoval novo zastavo? Kam boste djali staro, oskrunjeno? Jo boste mar obesili v konšt. dimnik, da se prekadi? ali jo darovali Dežmanu, da si z njo briše solze, ktere mu silijo iz oči zavoljo nehvaležnega roda in zavoljo slabe kupčije z maslom nemške kulture? Si boste mar z njo zavezali oči, kader boste „slepe miši lovili?“

Pa „kar je, ti je,“ pravi Ribničan; tudi jaz „Júrijček“ sem se jel tolažiti zarad te zgube, ktera zadene le otročiče. A zdaj divjam vnovič, kajti sramota kakoršna se je pripetila možakom, zgotji se navadno Turničku in še temu k večjemu dvakrat na leto. Ne morem si tedaj kaj, da grajam tiste, katerim sem boter, namreč konstitucionalne mestne odbornike.

Kakošen vrag vam je neki vcepil misel v glavo, da ste si izmislili spomenico do ministerstva? Kdo vam jo je tako lažljivo sestavil? Kdo je slišal ali bral kedaj tako prismojene čenče in blebetanje? Ste li mislili, da je ministerstvo Dežman, ki ima ušesa le za svoje nemškutarske otroke? „Júrijček“ prebravi brezpametno bledenje, ustrašil sem se in vam svetoval, da skrijete list za steno, kajti sram me je bilo, zastopati blagor tako daleč zabredle stranke. Ko bi me bili ubogali, prihranili bi si bili veliko sramote in svetu veliko smeha.

Kaj se zgotji? Tihoma se mi odpelje deputacija na Dunaj z oménjeno spomenico. Jaz „Júrijček“ se pri tej novici tolažim s tem, da jo je morda nesel Turniček, ki je že navajen blamaž; a zvedevši, da sta poslanca ljubljanski župan sam in njegov pajdaš Poprovič, skrijem se pod konšt. omaro, kajti nimam veselja, gledati obraze vrnivših se konšt. jogrov.

Čez nekaj dni ju ugledam, a kakošna prikazen! „Júrijček“ si mislim, da so jima opikali sršeni ali vsaj ose nosove, kajti njihova otekline in dolgost je nečloveška in podobna kljunu štokelj. Tudi poprejšnje možko in ponosno postopanje in obnašanje se je nekako zgubilo; plazita se najrajši tik zidovja in po temnih in samotnih ulicah. Pravijo, da se ta bolezen imenuje „blamaža,“ in bati se je, da se ne prime vseh konšt. odbornikov.

Prav se vam goti. „Kdor ne uboga, tega tepe naloga.“ „Júrijček,“ ki imam za vas vedno le dober svet, ne maram več za odbornike, ki so bolj ključačem ko ljudem podobni; skoro vselej, kader koli sem vas branil ali zagovarjal, sem ostal na cedilu, pa iz gole prijaznosti in očetovske ljubezni sem trpel marsikaj; celó zasmeševanje. Zdaj pa, ko ste me jeli pitati s „figami“, ktere so vam na Dunaji molili, nimam več veselja nad vami, ker vidim, da je vse svarjenje moje le bob ob steno, kateri mi večidel nazaj na nos odleti. Taka piča ni zame, iščite si drugega zastopnika, ki se, ako dobi klofuto, otrese pa gre.

„Júrijček“ ljubim čist zrak, dima ne maram; tudi v liberalni mlaki se nečem umazati, še manj pa se privirkniti na gorečem „fortschritts-geistu.“ Le eno vam še zabrenčim na ušesa: ako boste še kaj časa tako kolosalno napredovali, v kratkem ne bo nikogar, kateri bi vam mogel ukrasti — možgane. Dixi: „Júrijček“, liberalni renegat.

II. Dunajska romarja.

Na Dunaj podasta gospoda se dva,

Joj, joj!

Spomenico v žepu imata oba,

Stoj, stoj!

stavopis svedoči, ka največ tatvine in hudodelstev delajo dosluženi vojščaki; povračajo se tudi nekteri brez vere.

Kar se tiče drugih lastnosti stale vojske v naših časovih, o tem je menda sedaj najbolje povse jezik za zobmi držati. Vsak ve, kder ga škorenj žuli, vojak in narod.

Resnica je, ka je vojak celo kaj druga ondi, kder bojuje za svoje prepričanje, kder bojuje z ljubeznijo, kder bojuje na svojo in svojih milih rojakov resno korist, nego li ondi, kder je zgolj orodje, ne vede sam, kake nasledke porodi njegova zmag. Navdušenje vojsk pri verskih borbah, p. Husovcev kljubujočih onkrat vsem zbranim najetnikom iz vse Evrope, navdušenje Francozov za njihovega velikega prevrata, s kterimi so preobladali vojsko vseh evropskih vladarjev, daja najvedrejši dokaz, ka je nekaj druga vojak a drugo najetnik.

Države brez vojske ali konči stale vojske bile bi pozemeljski raj, dače namreč celo nizke a delavn timer rok ohilno.

Zakaj sem državljan?

Človek navadno ne pazi na to, v čemur je in malo še skrbi za to, kar se godi okoli njega. Nekdo je označno človeka primerjal živinčeti navajenemu jaslem in verigi, kar naznačuje, ka se človek počasu vsemu privadi in ka že naposled o rečeh vedno okoli njega se ponavljajočih niti več ne misli, kakor da bi se moralo ravno tako vršiti, inaci pa ne moglo. Ljudje skozi toliko stoletij privajeni enakim korakom kobacati v jarmu, kateri jim je od lokavejših in hudobnih človečih bitij na šijo pritisnen pod raznimi izlikami, poslednjič tudi v imeni in pod izliko polnomočja božjega, ka se dnes zove državni ustroj. Človek vaje pri vsem prašati: zakaj? in čemu? (žalibog, ka še so dosle taki ljudje v silni menjšini) ne ve, je li bi se srdil ali smejal, ako nahaja tak državni ustroj pri ljudeh štejočih se k olikancem. V vseh učnih knjigah prirodnega prava se bere, ka je država zato ustanovljena, da bi v nji državljani dosegli varnost svoje osebe in imetka, prava pravičnosti in večje pozemeljske blaženosti itd. Razgrebali bomo brez predsodkov, koliko

Župan je prvi, srdit lib'raluh,
Poprovič drugi, nemškutarski duh.
Pridreta na Dunaj in prosita res,
Da hitro priklene slovenski se pes.
Pa kaj se zgodi?
Minister ju vpraša: ste Turnički vsi?

Gospoda se vrnete v mesto nazaj,
Glej, glej!
Nosovi za pód so podaljšani vsaj.
Šentaj!
Črhniti neče besedice le
Župan nemškutar, tud Poprovič ne.
Le tiho se plazita, skrivata c'lo,
Kaj neki na Dunaji lep'ga je b'lo?
O, kdo nam pové?
Na Dunaji zrele se fige molé.

Zdaj Dežmann razkačen strašno se jezi,
Ohó!
Oparil se s pismom le svoje ljudi!
Kaj bó?
Jézen, predržen po mestu divjá,
Rakom spet zvižgat Nemčija šla!
Kam revče podade spoménico zdaj?
Zagrebe jo z grabljami v skriti kak kraj.
In kaj bomo mi?
Smijali poslancema bomo se vsi!

* (Nemško časopisje. Celo neodvisnim Nemcem se že gnjusi dejanje in nehanje nemško-avstrijskih novin, ki grde in z blatom kidajo vse, kar je slovansko. Dunajski liberalni list „Sonn- und Montagszeitung“ piše: „Avstrijsko vladno časopisje je tako hlapčevsko, kakor nobeno drugo. Laž, prevara, hinavstvo in surovost, to so lastnosti tistega časopisja, za katero daje vlada iz davkov na leto več ko pol milijona gld. Mi obžalujemo grehe vladine, a zaničujemo stanje njenega časopisja, katero le demoralizuje in pomaga gnjilobo političnega življenja še pomnožiti.“ Kaj pravi „Laib. Ztg.“ in „Tagbl.“ k temu popisu?

* (Bombe in granate.) Zeano je, da je praška policija razglasila ukaz, da mora vsak, kdor ima ktero granato, petardo itd., oddati jo policiji, sicer bo kaznovan. Te dni je praška policija po pošti dobila težko poslanje z napisom: „obsega stare bombe in granate.“ skrbno je policija odpirala in našla, da neki Črt jej pošilja — ceglov in kamenja.

* (Nemška morala v politiki.) V dunajski „N. fr. Pr.“ beremo v listu 1. julija te-le lepe nazore: „Stavki o ravnopravnosti narodov, o vzajemnem spoštovanju pravic, o pogubljeni vrednosti nemčevanja, o bratovstvu, o človeštvu in enakih rečeh: so v teoriji res lepi, ali v dejanji peljô v pogubo Nemčije.“ Tako mislijo in po tem delajo Nemci in nemškutarji. Učimo se iz tega! Nam Nemčija nič mari. Mi Slovanje nočemo biti Nemčiji hlapci in gnoj, kakor se to precej jasno izreka. — V istem sestavku (dopisu iz Pešte) se dalje pravi: „V politiki je boljše krivico delati, nego drugo lice nastavljati.“ Takó? Kaj ko bi naših časopisoveden glede na janiške dogodbe bil predzrnil se taka načela pridigovati? Vlada, ki je z novo Presse v najoži zvezi, bi ga bila križala.

* (Tiskovna svoboda.) Po Ljubljani se sploh govori, da ima „Triglav“ zopet tiskovno tožbo zaradi svojega zadnjega lista in v njem zaradi uvodnega članka „Krain und der Laibacher Gemeinderath.“ Kaj so varuhi

vsega tega dosežajo ljudje v državnem združenju, in poprek kakši dobiček imajo ljudje iz tega, ka so v državi živi; postopali bodemo splošno ne imenuje nijene države, a posebno v ozir jemali tako zvane redarske države, države, v katerih se vlada v vse meša, pustivši vsakterniku na razsodbo, na koliko se pojasnjene in navedene okolnosti nabajajo v tej ali oni državi, ter pokazali neogibno potrebo popravkov, da bode država dostojno odgovarjala vzvišenemu kanu. Dosle se nam država ne kaže skoro inachi nego li prisiljeno društvo, v katerem množice nosijo bremena za to, da bi malo število ljudi moglo dobro in veselo živeti.

Počnimo z izdavki, ktere imajo ljudje na ta kan, ka so živi v državi. Izdavki so nezmerni in vsak bi osolpnol nad pregroznimi vsotami, ako bi se vse dale sešteti. Ne smemo si namreč dozdevati, ka je dača, čeravno silno velika, edini davek nas težeči zbog tega, ka smo državljani kakše države. Nasprotno reči se mora, ka so itak vse te dače, da si bi štele na stotine milijonov, le neznatna vsota proti ostalim potroškom, ktere nosijo državljani za to, ka so v državi.

Poglednimo najprvle na vojsko. Nikar ne gojite mnenja, ka nezmerni milijoni, kteri se iz dače trošijo na plačo, oblečalo, orožje, mnogošteviline mirovine stotnikom, četnikom, polkovnikom, poveljnikom, vojvodam in druge vojske potrebe, ka že so to vsi izdavki, ktere trošimo na vojsko. Pridenite k temu ogromne vsote, ktere pojedine rodovine vsako leto tratijo skrivoma, da bi pri nabiri vojaščine rešile svoje sinove; priložite k temu vsote, kterimi so se premožnejši državljani odkupovali od te dolžnosti; pristavite vse razne izdavke in potroške vsakoletne nabire, potle to, kar se ostavšim za vojake daje na pot, kar se vojakom vsako leto z doma pošilja na zboljšek; prištejte potroške posamihi državljanov na nastanitev vojske in na pripreže; naposled priračunite, koliko se za vseobčnost zapravi tem, ka več sto tisoč najzdravejših in najmočnejših možev ne pridela ni vinarja na leto, in pomislite to velikansko vsoto, za ktero bi se vseobčni narodni imetek pomnožil vsako leto, ako bi vsaki vojak na den samo novo desetico ali dvajsetico delom prislužil: potem stoprv bodete imeli pravi pojem o tem, koliko vas vojska stoji vsako leto, in koliko bi se na leto prihranilo, če vojske ne bi bilo.

(Dalje prih.)

Izdatelj in vrednik Anton Tomšič.

Lastniki: Dr. Jože Vošnjak in drugi.

Tiskar Eduard Janžič.

postave takozločinastega našli v članku, ne vemo, to pa vemo, da mogoče nemogoče ni, zlasti tiskovna pravda proti slovanskim časnikom ne. Pri takih skušnjah se človek včasih primoranega čuti, da misli na Goethejev „dichtung und wahrheit“, ko bere v državnih osnovnih pravicah: Vsakdo sme v postavnih mejah svoje misli svobodno razglasiti.

* (Sveta prisega.) Na brnskem českem taborji je govornik Jindřih Dvořák na konci svojega govora slovesno roko proti nebu vzdignil in govoril: „Prisegamo, da vselej damo za našo domovino, za njeno pravo in svobodo — svojo kri, življenje in imenje.“ In ves tabor — 50.000 nazočil — je roke proti nebu povzdignilo in klicalo: prisegamo! — S tacim narodom Čehi pač niso še izgubljeni. A da so tak narod dobili, to je za sluga tistih, ki so delali s pogumom. Česko časopisje od Havlička sem je neizmerno hasnilo. Kako je pa pri nas? Komu je mari, da bi naše časopisje širil? Čitalnicam?

* (V pojasnilo.) Iz Ljubljane se piše v „Wand“, da se tam pripravlja med Mladoslavenci demokratično društvo, ki bo imelo namen v sporazumljenji s slov. političnim društvom v Mariboru pobijati neliberalne namene Bleiweis — Costove in pa klerikalne upljive. Iz „Wand“ je romala ta stvarica v „Tagp.“ in bo romala menda še dalje. Da bi se ne delala na njeni podlogi kaka pre nagljena sodba, moramo jej že denes nasproti stopiti. Kaj se v Ljubljani snuje, sicer ne vemo, to pa je gotovo, da po §. 33. družabne postave ni nobenemu torej tudi ne slov. političnemu društvu v Mariboru dovoljeno stopati v kake pismene ali ustne dogovore ali zveze z drugimi društvi. To bi bilo mariborsko društvo vsacemu odgovorilo, ko bi se bil kdo do njega obrnil, kar se pa do zdaj ni zgodilo. Gledé namenov je opomniti, da ima mariborsko društvo svoj delokrog določen v §. 1. svojih pravil, kterih ne sme prestopati, ako si noče policije na vrat nakopati; do zdaj tudi društvo še ni imelo nobenega razloga, pa se tudi nikjer ni izrekala želja, da bi društvo svoje itak dovolj obširne namene raztezalo ali spreminjalo. Mislino pa tudi, da izrekamo mišljenje skoraj vsega mariborskega političnega društva, ako trdimo, da bi tudi posamezni družabniki kot zasebne osebe niti ne hoteli podpirati društva, ki si v sedanjih okoliščinah, ko tuji sovražniki od vseh strani prežé na slovenski narod, ne more najti boljšega gasla kakor: „Principijelno neslogo v domačem taboru.“ Sicer smo prepričani, da je nekdo v zlo porabil s svojo novico ne le ime „Mladoslavenci“ ampak tudi pojem demokratičnega društva; vendar se nam je potrebno zdelo toliko spregovoriti, da ne bi se molčanje tolmačilo kot pritrjevanje.

Listnina opravištev.

G. Šerko v Cirknici. Manjka 40 kr. za do konca sept. t. l. — G. Ferfila v Gorici: g. Šapla je naročen do zadnj. junija in g. Melchior do 15. junija t. l. Hvala lepa za Vaš trud! — Kdor bi ne mislil lista dalje prejemati in ga dobiva, prosimo, naj ga kmalo nazaj pošlje.

Dunajska borza od 2. julija.

Enotni drž. dolg v bankovcih 62 fl. 80 kr. Kreditne akcije 278 fl. 10 kr.
5% metalike z obresti v maji in nov. — fl. — London 124 fl. 75 kr.
Enotni drž. dolg v srebru 91 fl. — kr. Srebro 121 fl. 35 kr.
1860 drž. posojilo 105 fl. 10 kr. Cekini 5 fl. 92 kr.
Akcije narod. banke 745 fl. — kr.

Oznanilo!

Velika zaloga

manufakturnega blaga

in sicer

blaga za obleko, platna, bombaža (pavole), izdelanega perila za gospode in gospé, svilnatih in tkanih jopice, kakor tudi plašči za dež iz

konkursne mase

kupčijske hiše **E. & P. na Dunaji** se tukaj na drobno in debelo prodaja mnogo ceneje, kakor je blago izdelovalce stalo.

Prodaja se začne **1. julija** in se bo prodajalo

le nekoliko dni

samo in edino v gosposkih ulicah št. 113 nasproti kavarni g. Pichsa. P. n. občinstvu priporočamo, naj si pod tako ugodnimi pogoji nakupi tu imenovanega blaga.

Cena:

Različno platno po	5 gl. in draže
Blago za obleke vsake baže, vatal po	10 kr. „ „
Chiffons, Foile forte, Chambridge, Mollinos, vatal po	14 kr. „ „
1/2 tucenta robev iz pravega platna po	1 gl. „ „
Tkanina, vatal po	18 kr. „ „
Battist in Jaccونات, vatal po	25 kr. „ „
Percaillins (tiskan), vatal po	20 kr. „ „

Žensko perilo, namreč:

srajce, gladke, izšite, umišljene,
sodnje obleke obrobļene in neobrobļene,
Corsettes (jopici), najlepše okinčani, neizmerno po ceni,
srajce za moške, bele in pisane
1/4 velike rute za ogrinanje po 80 kr. in draže.
1 volnata jopica 2 gl. 50 kr. „ „
Ženska oblačila, plašči za dež, svilnate mantilje, dolgi šali s tkaninami po najnižji ceni, potem: bombažasto in volnato blago za hlače, suknje na izbiranje prav po nizki ceni.

Prodajalnica je

samo v gosposkih ulicah št. 113, nasproti Pichsovi kavarni.

V Mariboru 1. julija 1869.

Schneiderjeva in Bettelheimova
prodajalnica dunajskega blaga.